

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu, Kolei Żelaznych, Robót Publicznych oraz Zdrowia Publicznego w przedmiocie tymczasowego dozoru weterynaryjno - policyjnego nad transportami zwierząt i surowych produktów pochodzenia zwierzęcego, przewożonych drogami żelaznymi i statkami na obszarze województw: Białostockiego, Kieleckiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Warszawskiego.

Ze względu na szerzące się w sposób groźny choroby zaraźliwe zwierzęce z mocy postanowień art. 1093, 1094, 1100, 1107, 1117, 1142 i 1148 ustawy lekarskiej (Tom XIII. Zbioru Praw wyd. 1905 r.) zarządzam co następuje:

Art. 1. Zwierzęta domowe, a mianowicie: konie, osły, muły i osłomuły, dalej bydło rogate, cielęta, owce, kozy, świny i całowagonowe przesyłki drobiu, jakoteż mięsa nie opakowane można ładować i wyładowywać tylko na stacjach kolejowych i w przystaniach, ustanowionych do tego przez Ministerstwo Rolnictwa i D. P. w porozumieniu z Ministerstwem Kolei Żelaznych, względnie z Ministerstwem Robót Publicznych. Nazwy tych stacji będą odpowiednio ogłoszone przez zainteresowane Ministerstwa.

Stacje takie względnie przystanie muszą być odpowiednio urządzone.

Obowiązek urządzenia i utrzymania przystani dla ładowania i wyładowywania zwierząt oraz produktów pochodzenia zwierzęcego ciąży na przedsiębiorstwach żeglugowych.

Surowe produkty zwierzęce, do których zaliczają się: mięso surowe opakowane, nie wyłączając drobiu białego, dalej sadło i łój w stanie nie przetopionym, słonina, wszelkie wnętrzności, skóry niewyprawione (mokre i suche), kości i rogi, kopyta, sierść, wełna, włosień i szczecina w stanie surowym mogą być ładowane na wszystkich stacjach kolejowych pod warunkiem, że będą zaopatrzone świadectwami państwowych lekarzy weterynaryjnych, stwierdzającymi pochodzenie ich z miejscowości wolnych od chorób zaraźliwych zwierzęcych.

Art. 2. Ładowanie i wyładowywanie zwierząt i produktów, wymienionych w ustępie pierwszym art. 1-go, na innych stacjach kolejowych

(przystaniach) może się odbywać tylko za specjalnem zezwoleniem władzy administracyjnej pierwszej instancji; oprócz tego transporty wojskowe muszą być zaopatrzone osobnemi zaświadczeniami przewozowemi, wydanymi przez zarządy gospodarcze wojskowe.

Pojedyńcze zwierzęta przeznaczone dla celów gospodarczych, zaopatrzone świadectwami pochodzenia, wydanymi przez władze gminne, a stwierdzającemi nie podejrzaną stan ich zdrowia oraz okoliczność, że miejscowość pochodzenia wolna jest od zaraźliwej choroby, której dane zwierzę może uleść, mogą być w czasach wolnych od zarazy ładowane i wyładowywane na każdej stacji lub przystani, bez oględzin weterynaryjnych przy załadowaniu i wyładowaniu.

Art. 3. Zwierzęta i produkty, wymienione w artykule 1-ym w ustępie pierwszym art. 2-go, przeznaczone do transportu koleją żelazną lub statkiem, bez względu na to czy są własnością osób cywilnych czy zarządu wojskowego, z wyjątkiem pojedynczych zwierząt, przeznaczonych dla celów gospodarczych i ładowanych na zasadzie postanowień ustępu drugiego art. 2-go, podlegają oględzinom weterynaryjnym przy załadowaniu i wyładowaniu.

O przybyciu transportu na stację (przystań) właściwy lekarz weterynaryjny winien być natychmiast zawiadomiony na koszt nadawcy przez zawiadowcę nadawczej stacji. Zawiadomienie winno być uskutecznione drogą telegraficzną, telefoniczną a w braku tych urządzeń przez umyślnego posłańca. O ile w ciągu 12 godzin lekarz weterynaryjny nie przybędzie, to transport nie podlega zatrzymaniu. Zawiadowca stacji w tym wypadku w liście przewozowym wypisze adnotację, że lekarz weterynaryjny rewizji nie wykonał i telegraficznie na koszt nadawcy zawiadamia stację odbiorczą o konieczności dokonania weterynaryjno-sanitarnych oględzin transportu na stacji odbiorczej.

O przybyciu transportu na stację (przystań) odbiorczą właściwy lekarz weterynaryjny winien być natychmiast zawiadomiony na koszt nadawcy przez zawiadowcę odbiorczej stacji. Zawiadomienie winno być uskutecznione drogą telegraficzną lub telefoniczną, a w braku tych urządzeń przez umyślnego posłańca. O ile w ciągu 12 godzin lekarz weterynaryjny nie przybędzie, to transport usuwa się ze stacji (przystani) i oddaje pod dozór miejscowej władzy gminnej (w miastach magistratu miasta), na której (go) obszarze znajduje się stacja odbiorcza. O ile lekarz weterynaryjny nie przybędzie w przeciągu 20 godzin od czasu wyładowania, to powyższy transport, jeżeli niema w nim sztuk padłych lub chorych, zostaje odesłany do miejsca przeznaczenia. W razie wypadków zachorowań lub śmierci wśród zwierząt, władza gminna (magistrat miasta (na której (go) obszarze znajduje się stacja odbiorcza, obowiązana (y) jest cały transport izolować aż do czasu przybycia właściwego lekarza weterynaryjnego. Przy transportach wodnych lekarza weterynaryjnego zawiadamia agent inspekcji żeglugi (miejscowy kapitan portu lub dozorca przystaniowy). Koszt zawiadomienia ponosi nadawca.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych wyznaczy lekarzy weterynaryjnych i ich zastępców dla poszczególnych stacji kolejowych (przystani). Miejsca zamieszkania tych lekarzy zostaną podane do wiadomości publicznej.

Art. 4. W obrocie wewnątrz granic Państwa i w czasach wolnych od zarazy Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych może zezwolić na wyjątki od zasady ustanowionej w ustępie pierwszym art. 3-go.

Art. 5. Wyładowanie zwierząt odbywać się winno tylko na stacji (przystani), do której transport pierwotnie został wysłany. Na wyjątki od

tego przepisu zezwolić może władza administracyjna pierwszej instancji w porozumieniu z właściwą Dyрекcją Kolejową, jedynie w wypadkach koniecznej potrzeby, które zdaniem tej władzy zasługują na uwzględnienie.

Przeładowanie zwierząt w drodze dozwolone jest tylko w razie uszkodzenia wagonu (statku) albo ze względu na potrzeby ruchu kolejowego i musi być uskutecznione przy zachowaniu jaknajwiększej ostrożności celem uniknięcia zawleczenia chorób zaraźliwych zwierzęcych.

Przepisy art. 5-go nie mają być stosowane do transportu zwierząt przeznaczonych na chów, nadawanych przez autoryzowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych organizacje rolnicze.

Art. 6. Zwierzęta sprowadzane z zagranicy nie mogą być przewożone razem z krajowymi t. j. w jednym wagonie. Te same ostrożności zachować należy przy transportach zwierząt rzeźnych i użytkowych lub rozplodowych.

W razie groźnego niebezpieczeństwa zarazy zarządzane być mogą dalsze ograniczenia.

Art. 7. Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych przysługuje prawo rozciągnięcia kontroli weterynaryjno-policyjnej także na inne prócz w art. 1 wymienione zwierzęta.

Art. 8. Na drogach wodnych śródziemnych, zwierzęta domowe: konie, osły, muły, osło-muły, bydło rogate, cielęta, owce, kozy, świny można przewozić tylko na odpowiednio przystosowanych berlinkach pod warunkiem, że berlinki natychmiast po wyładowaniu będą na koszt nadawcy należycie odkażone. Drób wolno przewozić wyłącznie w klatkach. Na pokładzie statków pasażerskich przewóz zwierząt i drobiu jest bezwarunkowo wzbroniony, a na holownikach tylko pod warunkiem, że holowniki natychmiast po wyładowaniu będą poddane odkażeniu na koszt nadawcy.

Art. 9. Do transportu koleją (statkiem) mogą być dopuszczane tylko zwierzęta zdrowe i produkty z takichże zwierząt. Transporty te muszą być nadto opatrzone świadectwami pochodzenia, stwierdzającymi, że w miejscowościach, z których one pochodzą, nie panuje żadna zaraźliwa choroba, co do której istnieje ustawy obowiązek donoszenia.

Świadectwo pochodzenia wydaje właściwy państwowy lekarz weterynaryjny względnie zwierchność właściwej gminy (magistrat miasta). Brak świadectw pochodzenia lub ich niedokładność wyklucza zwierzęta względnie produkty od transportu kolejami (statkami).

Ustanowiony przez władze lekarz weterynaryjny winien zbadać każdą sztukę transportu przy świetle dziennem i jeżeli nie znajdzie przeszkody, zezwolić na załadowanie i zanotować wynik oględzin na odwrotnej stronie świadectwa pochodzenia, a przy większej ilości świadectw (które w takim razie należy zeszyć), na odwrotnej stronie ostatniego świadectwa z powołaniem numeru kwitów, na opłacony podatek procentowy.

Przy transportach zwierząt przeznaczonych na chów, wynik oględzin notować należy na każdym świadectwie z osobna.

Wrazie stwierdzenia na stacji załadowania zaraźliwej choroby lub podejrzenia o taką chorobę między zwierzętami, przeznaczonemi do transportu koleją lub statkiem, należy zwierzęta chore, względnie podejrzone, usunąć ze stacji (przystani) i odosobnić w bezpiecznym miejscu, pod kontrolą policyjną i postąpić z nimi w myśl ogólnych przepisów o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich uśmierzaniu.

Art. 10. Jeżeli między zwierzętami przewożonemi koleją lub statkiem, zdarzy się w drodze wypadek zachorowania lub padnięcia, którego przyczyna nie da się bez żadnej wątpliwości odnieść do wpływów zewnętrznych

(wypadki uduszenia, potratowania, zranienia i t. p.), wówczas należy transport odesłać do najbliższej stacji (przystani) położonej na drodze do miejsca przeznaczenia, w której rychła interwencja lekarza weterynaryjnego jest możliwa i której urządzenie pozwala na przeprowadzenie niezbędnych czynności weterynaryjno-policyjnych.

Stacje te (stacje badania) oznaczą w obrębie poszczególnych województw Urzędy Wojewódzkie w porozumieniu z dotyczącymi zarządami kolei żelaznych i należycie je ogłaszają.

Stacja kolejowa (przystajń), która otrzyma wiadomość o wypadku zachorowania lub padnięcia wśród zwierząt, znajdujących się w drodze, ma, o ile nie jest sama stacją badania — zawiadomić o tem najbliższą stację badania; jeżeli stacji takiej w drodze (t. j. w kierunku jazdy do miejsca przeznaczenia) niema, wówczas zarząd kolejowy (miejscowy kapitan portu lub dozorca przystaniowy) skierowuje transport do stacji przeznaczenia i zawiadomi ją o tem na koszt właściciela transportu.

Na stacji przeznaczenia transport taki należy poddać postępowaniu weterynaryjno-policyjnemu przy interwencji ustanowionego dla tej stacji lekarza weterynaryjnego, który stosownie do wyniku badania i ewentualnie przedsięwziętej obdukcji wyda stosowne tymczasowe zarządzenie i zawiadomi o tem właściwe Starostwo.

Art. 11. Przewóz zwierząt dotkniętych chorobą zaraźliwą w stanie żywym lub martwym do zakładów utylizacyjnych może się odbywać w wagonach krytych za specjalnem zezwoleniem właściwego Urzędu Wojewódzkiego i właściwej Dyrekcji Kolejowej. Jeżeli zakład utylizacyjny leży poza obrębem województwa, z którego zwierzęta mają być wywiezione, wówczas pozwolenie może być wydane po porozumieniu się ze sobą zainteresowanych Urzędów Wojewódzkich i właściwej Dyrekcji Kolejowej.

Art. 12. Do przewozu zwierząt dotkniętych chorobą zaraźliwą lub o nią podejrzanym, celem natychmiastowego zabicia w rzeźniach większych miejsc konsumpcji, jakoteż do transportu takich zwierząt dla celów naukowych, potrzebne jest od wypadku do wypadku specjalne pozwolenie Ministerstwa Rolnictwa i D. P.

Na drogach wodnych przewóz zwierząt padłych skutkiem choroby zakaźnej do zakładów utylizacyjnych dozwala się tylko w szczelnie zamkniętem, nieprzepuszczalnym opakowaniu.

Jeżeli zakład utylizacyjny leży poza obrębem Województwa, z którego zwierzęta mają być wywiezione, pozwolenie może być wydane po porozumieniu się ze sobą zainteresowanych Województw i właściwych Dyrekcji Kolejowych. Przewóz statkami zwierząt żywych, dotkniętych chorobą zakaźną, jest bezwarunkowo wzbroniony.

Art. 13. Lekarze weterynaryjni, którym powierzono wykonywanie oględzin zwierząt w transportach kolejami (statkami) winni w porozumieniu z powołanymi organami zarządu kolejowego (Inspekcji żeglugi) baczyć na to, aby nadawcy nie przeladowywali wagonów kolejowych (statku, [art. 8] zwierzętami.

Art. 14. Zabrania się aż do odwołania przepędzania pieszo zwierząt do miejscowości, leżących w powiecie nie graniczącym bezpośrednio z powiatem miejsca pochodzenia transportu tam, gdzie istnieją koleje żelazne lub drogi wodne.

W razach zasługujących na uwzględnienie może Urząd Wojewódzki zezwolić na wyjątki od przepisu niniejszego.

Art. 15. Szczegółowe przepisy dotyczące sposobu transportu i opakowania surowych produktów pochodzenia zwierzęcego kolejami żelaznymi

i statkami wyda Ministerstwo Kolei Żelaznych i Ministerstwo Robót Publicznych po porozumieniu się z Ministerstwem Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Zdrowia Publicznego.

Art. 16. Przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia podlegają karom na podstawie art. 138 kodeksu karnego.

Art. 17. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej na obszarze Województw: Białostockiego, Kieleckiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Warszawskiego w dniu ogłoszenia.

Warszawa, dn. 14 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

Bardel

Minister Przemysłu i Handlu:

Antoni Olszewski

Minister Kolei Żelaznych:

K. Bartel

Minister Robót Publicznych:

Kędzior

Minister Zdrowia Publicznego:

w. z. J. Jaworski
